

EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 1.6.2012
COM(2012) 243 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET OG EUROPA-PARLAMENTET

Sjette årsrapport (2011) om gennemførelsen af Fællesskabets bistand i medfør af Rådets forordning (EF) nr. 389/2006 af 27. februar 2006 om oprettelse af et instrument for økonomisk støtte til fremme af den økonomiske udvikling af det tyrkisk-cypriotiske samfund

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET OG EUROPA-PARLAMENTET

Sjette årsrapport (2011) om gennemførelsen af Fællesskabets bistand i medfør af Rådets forordning (EF) nr. 389/2006 af 27. februar 2006 om oprettelse af et instrument for økonomisk støtte til fremme af den økonomiske udvikling af det tyrkisk-cypriotiske samfund

1. INDLEDNING

Rådets forordning (EF) nr. 389/2006 om oprettelse af et instrument for økonomisk støtte til fremme af den økonomiske udvikling af det tyrkisk-cypriotiske samfund¹ (i det følgende benævnt "støtteforordningen") er grundlaget for gennemførelsen af bistanden til det tyrkisk-cypriotiske samfund, og i henhold til denne forordning skal Kommissionen hvert år sende Rådet og Europa-Parlamentet en rapport. Denne sjette rapport dækker året 2011.

2. PROGRAMMERING AF BISTANDEN

Mellem 2006 og 2010 blev 264 mio. EUR programmeret under støtteforordningen, og mange af projekterne, som finansieres med disse midler, var endnu ikke afsluttet i 2011. Ved udarbejdelsen af 2011-programmet anvendte man bidrag fra høringerne af interessenter i forbindelse med evalueringerne af 2009 og 2010. Man fulgte målene for støtteforordningen, nemlig Cyprens genforening gennem fremme af den sociale og økonomiske udvikling, forsoning, tillidsskabende foranstaltninger og støtte til civilsamfundet, tilnærmelse af det tyrkisk-cypriotiske samfund til EU og udfærdigelse af lovttekster, som er i overensstemmelse med fællesskabsretten, således at de umiddelbart vil være gældende efter ikrafttrædelsen af en alsidig løsning på Cypersproblemet. Finansiering af infrastruktur og indkøb af stort udstyr var ikke en del af 2011-bevillingen, idet omfattende infrastrukturprojekter allerede var sat i gang. 2011-bevillingen på 28 mio. EUR blev stillet til rådighed i henhold til to afgørelser fra Kommissionen².

3. GENNEMFØRELSESMEKANISMER

Programmet gennemføres i en EU-medlemsstat, men i et område, som ikke befinder sig under denne medlemsstats myndigheders effektive kontrol, og hvor fællesskabsretten er suspenderet. Gennemførelsen af bistanden sker primært under Europa-Kommissionens centrale forvaltning. Nogle projekter forvaltes i fællesskab med FN's udviklingsprogram (UNDP).

Kommissionen handler under omstændigheder, der er uden fortilfælde i politisk, retlig og diplomatisk henseende. Ad hoc-ordninger er nødvendige for at gennemføre programmet, samtidig med at principperne om en forsvarlig økonomisk forvaltning

¹ EUT L 65 af 7.3.2006, s. 5.

² Kommissionens afgørelser C(2011)337 og C(2011)4443.

skal overholdes. EU-finansierede bistandsprogrammer fungerer under normale omstændigheder på den måde, at der indgås en finansieringsaftale med modtagerlandets regering, hvori man fastlægger den retlige ramme for udbetalingen af bistanden. For bistanden til det tyrkisk-cypriotiske samfund findes der ikke nogen sådan aftale. Kommissionen er derfor nødt til at basere sig på sin opfattelse af de lokalt gældende regler og vilkår, og dette medfører et vist risikoniveau. Det er en del af Kommissionens ansvarsområde at forvalte og imødegå disse risici, og de trufne foranstaltninger omfatter bl.a. intensivt tilsyn og bistand til støttemodtagerne, reviderede udbetalingsbestemmelser, forudbetalinger på grundlag af dokumentation for underskrevne indkøbskontrakter og mere udbredt brug af bankgarantier.

Kommissionen er sikker på, at det tyrkisk-cypriotiske samfund vil gøre sit, for at programmet bliver vellykket og navnlig sikre dets bæredygtighed på længere sigt. Interessenter i det tyrkisk-cypriotiske samfund hører om deres fremtidige finansieringsbehov, og eksperter fra det tyrkisk-cypriotiske samfund deltager i de udvalg, der evaluerer buddene, og spiller en central rolle i projektstyringsudvalgene. Samarbejdet mellem det tyrkisk-cypriotiske og det græsk-cypriotiske samfund forbliver nødvendigt for at nå alle støtteprogrammets målsætninger og for at nå det endelige mål om genforening.

Programgruppen, som blev oprettet i 2006 inden for Kommissionens Generaldirektorat for Udvidelse, anvender EU's programstøttekontor (EUPSO) i den nordlige del af Nicosia, hvor kontorlogistikken stilles til rådighed i henhold til en tjenestekontrakt. Dette kontor udgør en lokal base for projektgennemførelsen og for interaktion med tyrkisk-cypriotiske interessenter. Kommissionens repræsentation i Cypern er ligeledes vært for møder og seminarer og har som en af sine standardopgaver at formidle oplysninger om programmet til den cypriotiske befolkning.

I mangel af en finansieringsaftale vedrørende den juridiske ramme for bistandens gennemførelse er det vanskeligt at udforme sektorudviklingsprogrammer. Derfor omfatter bistandsprogrammet en betydelig andel af gavebistand til især ikke-offentlige sektorer som NGO'er, SMV'er, landmænd og studerende. Forvaltningen af denne bistand (mere end 1 000 udbetalinger siden 2009) stiller store krav til EUPSO's menneskelige ressourcer, og personalesituationen var særligt udfordrende i 2011 med et lavere antal ansatte og stor omsætning, hvilket krævede en stram prioritering.

En af udfordringerne for EU's bistand til det tyrkisk-cypriotiske samfund er vanskeligheden ved mellem- og langsigtet planlægning. I øjeblikket finansieres programmet fra margenerne på EU-budgettet, eftersom det ikke er medtaget i den flerårige finansielle ramme for 2007-2013, og de årlige bevillinger ikke er garanteret. Der findes imidlertid en række sektorer, herunder nogle, der er vigtige for den fremtidige overholdelse af den gældende fællesskabslovgivning, hvor der er behov for flerårig støtte, hvis interventionerne skal kunne gennemføres fuldt ud.

4. PROGRAMGENNEMFØRELSEN I RAPPORTERINGSPERIODEN

4.1. Generelt overblik

I 2011 nærmede de store leverancekontrakter og de store byggekontrakter fra 2006-programmet inden for vandforsyning, fast affald, naturbeskyttelse, energi og telekommunikation sig deres afslutning. Mange bistandsaftaler under de forskellige ordninger for civilsamfundets NGO'er, SMV'er, udvikling af landdistrikter, skoler, stipendier og uddannelsesorganisationer blev afsluttet. Der er også ydet betydelig teknisk bistand til støtte for disse programmer. Der blev gennemført projekter, som forvaltes i fællesskab med UNDP, til støtte for Komitéen for Forsvundne Personer, spildevandsbehandling og modernisering af den lokale infrastruktur og byinfrastrukturen. Kommissionens mandat i henhold til støtteforordningen omfatter også forberedelserne til den fuldstændige anvendelse og gennemførelse af fællesskabsretten, når der er fundet en løsning på Cypernproblemet, og man har formidlet oplysninger om Den Europæiske Unions politiske og juridiske orden til det tyrkisk-cypriotiske samfund. De to år siden 2009 har derfor været en periode med intensiv projektgennemførelse, hvor Kommissionen har opbygget betydelig erfaring med at håndtere lokale begrænsninger. Selv om en række større infrastrukturprojekter nærmer sig tidspunktet for overdragelse til modtagerne, er der fortsat problemer med projekternes levedygtighed. Anlægskontrakterne for afsaltningsanlægget i nærheden af Sirianokhori/Kumköy og anlæggelsen af naturbeskyttelsesfaciliteter i fire særlige miljøbeskyttelsesområder, der er udpeget som mulige Natura 2000-lokaliteter, måtte annulleres af Kommissionen.

Et yderligere problem, der opstod i 2011, var status for bankgarantierne, der er udstedt i den nordlige del af Cypern. En lokal kontrahent anlagde sag ved den lokale "domstol" for at forhindre Kommissionen i at gøre en forhåndsgaranti og en udnyttelsesgaranti gældende efter kontraktens udløb. Dette spørgsmål har relevans for hele programmet, og indtil spørgsmålet er løst, vil der fortsat herske tvivl om effektiviteten af de lokale bankgarantier.

4.2. Fremskridt fordelt på målsætninger

Det overordnede formål med støtteprogrammet er at fremme Cyperns genforening ved at tilskynde til økonomisk udvikling af det tyrkisk-cypriotiske samfund. Programmet fokuserer navnlig på øens økonomiske integration, forbedring af kontakten mellem øens to samfundsgrupper og kontakten til EU samt forberedelse af indførelsen af gældende fællesskabsret efter en samlet løsning på Cypernproblemet. Der er ydet et betydeligt bidrag i retning af forbedringer på nogle områder, navnlig vandforsyning samt spildevand og miljø, og der er visse tegn på, at forskellen på BNP per capita mellem de regeringskontrollerede områder og den nordlige del af Cypern er blevet indsnævret, selv om billedet ikke er helt tydeligt på grund af ufuldstændige oplysninger.

4.2.1. Mål 1: Udvikling og omstrukturering af infrastruktur

På vandområdet var udskiftningen af gamle vandrørledninger af beton, der indeholder asbest, i den nordlige del af Nicosia, Kyrenia, Gonyeli og Lefke/Lefka i vid udstrækning tilendebragt ved udgangen af 2011. I Nicosia har støttemodtageren

meldt om betydeligt færre lækager, hvilket betyder, at det samlede vandforbrug i den nordlige del af Nicosia er faldet fra 0,67 til 0,40 m³/dag/forbrugsmåler.

I Morphou/Güzelyurt-området indledte man ibrugtagningen af spildevandsbehandlingsanlægget i anden halvdel af 2011. Desuden installerede man 53 km kloakledninger og 43 km vandforsyningsledninger. Når alle boligtilslutninger er på plads, vil dette for første gang give mulighed for indsamling og behandling af spildevand i denne region med omkring 10.700 indbyggere og dermed begrænse forureningen af grundvandskilderne. I Famagusta-området er den nye infrastruktur til spildevandsbehandling til omkring 30.000 indbyggere tæt på at være færdig og vil blive taget i brug i første halvdel af 2012. Projektet omfatter 50 km kloaknet og 45 km vandforsyningsnet. Byggeriet af både projektet i Famagusta og i Morphou har været ramt af forsinkelser, hvilket har belastet de begrænsede tilsynsressourcer. Bygningen af det nye spildevandsrensingsanlæg i Nicosia, der omfatter begge samfund ved Mia Milia/Haspolat, som samfinansieres af EU og kloakeringsstyrelsen i Nicosia og gennemføres gennem UNDP, fortsatte i 2011 og ventes taget i brug i anden halvdel af 2012.

Det største projekt inden for *vandsektoren* var afsaltningsanlægget i Sirianokhori/Kumköy til 27 mio. EUR, som skal levere vand til 100.000 indbyggere og mindske overudnyttelsen af det vandførende lag i Morphous, som i dag er den vigtigste drikkevandskilde i området. Programmet oplevede problemer, herunder at den tyrkiske hær begrænsede adgangen til byggepladsen, mod slutningen af 2010. Da disse restriktioner blev ophævet i marts 2011, var kontrahenten ikke villig til at fortsætte. Kommissionen ophævede kontrakten i december 2011.

Med hensyn til *naturbeskyttelse* blev der udarbejdet udkast til forvaltningsplaner for alle de særlige miljøbeskyttelsesområder, og der blev afholdt høringer med de lokale interessenter. Et netværk af gangstier på over 600 km blev færdiggjort. Opførelsen af informations- og administrationscentre i fire særlige miljøbeskyttelsesområder blev ramt af mangelfuld kontraktopfyldelse fra kontrahenternes side, og Kommissionen opsagde kontrakten i november 2011. Værnetinget for voldgiftssagen om kontrakten er i Belgien, men den lokale tyrkisk-cypriotiske kontrahent anlagde sag ved den lokale "domstol" for at forhindre Kommissionen i at gøre forhåndsgarantien og udnyttelsesgarantien fra den lokale bank gældende. Indtil sagen er afklaret, vil der fortsat herske bekymring om effektiviteten af de lokale bankgarantier. Færdiggørelsen af bygningerne er en udfordring, som skal løses i 2012. I mellemtiden er levering og anvendelse af materialer til naturbeskyttelsesgrupperne blevet forsinket.

Med hensyn til *fast affald* forløb genopretningen og lukningen af lossepladsen i Kato Dhikomo/Aşağı Dikmen efter planen og vil være afsluttet i første halvdel af 2012. Omlastningsanlægget i Famagusta og det nye deponi i Koutsoventis/Güngör blev færdiggjort i 2011. Overdragelsen og åbningen af de nye anlæg blev imidlertid forsinket, fordi støttemodtageren ikke har været i stand til at etablere den nødvendige operationelle enhed. Der er ligeledes opstået forsinkelser som følge af en sag ved den lokale "domstol", som et universitet i nærheden har anlagt af miljømæssige grunde. "Domstolen" har afvist sagen, men dette har i mellemtiden betydet, at affald midlertidigt læsses af på et nyt område i nærheden af anlægget i Kato Dhikomo/Aşağı Dikmen. Anlægget til medicinsk affald fra hovedhospitalet i den nordlige del af Nicosia blev overdraget mod slutningen af 2011.

På *energiområdet* er de resterende leverancekontrakter om teknisk bistand blevet afsluttet. Den udfordrende opførelse af solkraftanlægget på 1,27 MW blev afsluttet, og anlægget har kørt for fuld kraft siden november 2011. Støttemodtageren skal imidlertid afsætte den nødvendige mængde tilknyttet personale for at sikre en effektiv og bæredygtig anvendelse af solkraftanlægget og styresystemet. Den tekniske bistand til omstrukturering af elværket og den sektorpolitiske reform blev ikke leveret effektivt som følge af manglende samarbejde fra partnernes side.

Inden for *telekommunikationssektoren* er alt udstyr til opgradering af netværket blevet leveret til anlæggene, og det meste af det er installeret, men der er opstået forsinkelser med klargøring og teknisk input fra støttemodtagerens side. Projektet skal være afsluttet medio 2012. Den tekniske bistandskomponent er blevet forlænget tilsvarende. "Loven" med de nærmere bestemmelser for liberalisering af sektoren for elektronisk kommunikation blev vedtaget i december 2011. De nødvendige betingelser for levering af tjenester fra netværket skal stadig overholdes med henblik på at sikre en glidende overgang og en bæredygtig udnyttelse af de EU-finansierede aktiver.

Under projektet for *færdssikkerhed* er alle tekniske bistandsprojekter og leveranceprojekter afsluttet. Der er udarbejdet trafikforvaltningsplaner, databasen med oplysninger om uheld og dataindsamlingsystemet er operationelle, og udstyret til bilinspektion er installeret og taget i brug. Oplysningskampagnen til fremme af færdssikkerheden blev gennemført i begyndelsen af 2011 og har givet umiddelbare og positive resultater med en betydelig reduktion i antallet af alvorlige ulykker. Endelig burde projektet, der sigter mod at eliminere strækninger med høj ulykkesfrekvens (såkaldte sorte pletter), blive afsluttet i første halvdel af 2012 efter adskillige forsinkelser.

4.2.2. *Mål 2: Fremme af social og økonomisk udvikling*

Fire tekniske bistandshold har fortsat leveret uddannelse og bistand til landmænd, dyrlæger og eksperter inden for udvikling af landdistrikter, herunder bistand til anvendelse af gavebistand. De to tilskudsordninger *Forbedring af landbrugsproduktionen* og *Støtte til virksomhed i landdistrikterne* blev afsluttet i 2011, men mange af de 37 projekter under ordningen *Udvikling af lokalsamfundene gennem landsbyinitiativer* var ramt af forsinkelser, der navnlig skyldtes indkøb af infrastrukturarbejder. Der blev udarbejdet yderligere to forslagsindkaldelser, der skal finansieres under 2011-budgettet.

Under projektet *Modernisering af by- og lokalinfrastrukturer*, der blev gennemført i form af fælles forvaltning med UNDP, blev renoveringsprojekterne i adskillige landsbyer i den nordlige del af Cypern (Louroukina/Akıncılar, Tremetousia/Erdemli, Galinoporni/Kaleburnu og Kormakitis/Kormacit) afsluttet. Renoveringen af markedet i den nordlige del af Nicosia inden for bymurene fortsatte og vil blive afsluttet i 2012.

Den tekniske bistand til den igangværende reform af de primære og sekundære uddannelser var fortsat fokuseret på opbygningen af de mest centrale gruppers kapacitet, herunder med intensiv uddannelse af et hold inspektører, studiebesøg, kurser og støtte til børnefokuseret undervisning, udarbejdelse af kvalitetsnormer samt udarbejdelse af oplysninger til brug ved udviklingen af det europæiske

informationsstyringssystem. Projektet sluttede i december 2011. Det vigtigste resultat var et udkast til et dokument med visioner og opgavebeskrivelser for undervisningssektoren i den nordlige del af Cypern. De fleste af de 72 tilskudsaftaler med lokale skoler udløb i 2011. Kun syv videreføres i 2012.

Der blev ydet teknisk bistand til udvikling af erhvervsuddannelser og videreuddannelsessystemer, livslang uddannelse og aktive arbejdsmarkedsforanstaltninger, herunder åbning af et arbejdsformidlingskontor i Nicosia og studiebesøg og konferencer i udlandet. Indsatsen blev koncentreret om at uddanne interessenterne inden for områder som iværksætter og karriererådgivning, og samarbejdet med de lokale partnere har været meget produktivt. Projektet sluttede i februar 2012. Som led i projektet for livslang uddannelse, social integration og aktive arbejdsmarkedsforanstaltninger er der ydet 31 tilskud til SMV'er, handelskamre og andre uddannelsesorganisationer siden 2008. De fleste blev afsluttet i 2011, og kun to fortsætter i 2012.

Som støtte til ordningen for SMV'ers konkurrenceevne fortsatte 23 tilskudsaftaler i 2011. Der har været forsinkelser på grund af de modtagende SMV'ers manglende erfaring med EU-tilskud, men alle kontrakterne udløber i 2012. Den private sektor har også modtaget teknisk bistand med henblik på at fremme god forretningspraksis. Et væsentligt resultat var det tyrkisk-cypriotiske samfunds vedtagelse af en udviklingsstrategi for den private sektor. Der blev også gennemført sektorspecifikke markedsføringsinitiativer til fremme af lokale produkter i Nicosia og Famagusta. Kurser i iværksætter og styring af projektførelse blev iværksat i 2011 og vil fortsætte i 2012. Inden for ikt-sektoren blev der ydet bistand til udvikling af en e-forvaltningsstrategi.

4.2.3. *Mål 3: Fremme af forsoning, tillidsskabende foranstaltninger samt støtte til civilsamfundet*

Støtten til *Komitéen for Forsvundne Personer* til opgravning, identifikation og returnering af jordiske rester, som forvaltes i fællesskab med UNDP, fortsætter. Nu fokuseres arbejdet mere om individuelle opgravninger end om masseopgravninger, og dette har påvirket hastigheden af processen. En ny tilskudsafale med UNDP om videreførelse af arbejdet vil sandsynligvis blive underskrevet i 2012.

Minerydningen i stødpudezonen er næsten afsluttet. Der hersker uenighed om adgangen til de resterende minefelter i stødpudezonen eller udvidelse af minerydningen til områder, der ligger uden for stødpudezonen, og det bremser fortsættelsen af EU-finansierede minerydningsaktiviteter. Den endelige evaluering af projektet var positiv, og man fremhævede, at alle interessenter satte pris på projektet.

Blandt de 44 projekter under tre hidtidige tilskudsordninger til *Civilsamfund i aktion* er 27 afsluttet eller nærmer sig deres afslutning. 10 projekter afslutter deres aktiviteter i 2012. Et teknisk bistandshold vejledte ansøgerne om håndtering af tilskuddene. Der bliver behov for mere uddannelse i forbindelse med den næste indkaldelse af støtteansøgninger i 2012, eftersom støttemodtagernes evne til at udarbejde ansøgninger om EU-tilskud af god kvalitet og til at forvalte tilskuddene samt rapportere om aktiviteterne i mange tilfælde har været utilstrækkelig.

4.2.4. *Mål 4: Det tyrkisk-cypriotiske samfunds tilnærmelse til EU*

I stipendieprogrammets femte år blev der tildelt 89 stipendier (9 lærere, 1 studerende, 79 kandidater), hvor der var frit valg mellem studieforløb eller praktiske uddannelsesforløb, selv om man prioriterede tekniske eller administrative områder, hvor der er mangel på færdigheder i det tyrkisk-cypriotiske samfund. Der vil blive gennemført en evaluering af stipendieordningen i 2012.

Synligheden blev hovedsageligt sikret via *Infopoint*-projektet, og 2011 var et aktivt år med 37 begivenheder. Den største EU-finansierede begivenhed blev afholdt i samarbejde med den tyrkisk-cypriotiske sammenslutning for børns velfærd og tiltrak omkring 1 000 deltagere. Desuden producerede man videoklip og fotoarkiver, og det blev afholdt to akademiske konferencer med deltagelse af internationalt anerkendte akademikere samt lokale tyrkisk-cypriotiske og græsk-cypriotiske akademikere. Der blev også udgivet otte udgaver af Infopoints nyhedsbulletin på tyrkisk og en på engelsk om støtteprogrammet og relevante EU-emner.

4.2.5. *Mål 5: Forberedelse af det tyrkisk-cypriotiske samfund på at indføre og gennemføre fællesskabsretten*

Kommissionens instrument for informationsudveksling om teknisk bistand (TAIEX) bidrager til at forberede det tyrkisk-cypriotiske samfund på gennemførelsen af fællesskabsretten efter løsningen på Cypernproblemet. TAIEX yder støtte til udarbejdelse af lovforslag, der er i overensstemmelse med fællesskabsretten, og som senere skal revideres og godkendes gennem de lokale processer. Gennem TAIEX gennemførte mere end 80 EU-eksperter 528 foranstaltninger i 2011, herunder kurser, workshops og studiebesøg. Aktiviteterne fulgte programmet for den kommende anvendelse af gældende fællesskabsret (PFAA), der udgør rammen for foranstaltningen på mellemlangt sigt. Ud over de 13 sektorer i PFAA ydede man i 2011 bistand til fri bevægelighed for varer, intellektuelle ejendomsrettigheder og gensidig anerkendelse af faglige kvalifikationer. I forbindelse med den fremtidige forvaltning af EU-midler efter en løsning på Cypernproblemet blev der også gennemført kurser om offentlig udgiftsforvaltning. Endelig ydede TAIEX-eksperter fra EU's medlemsstater støtte til samhandel hen over den grønne linje (forordning 866/2004) og blev mobiliseret til at gennemføre regelmæssige plantesundhedsmæssige og veterinære kontroller af kartofler og fisk. Forberedelserne til en ny runde af TAIEX-bistand blev iværksat i slutningen af 2011 i samarbejde med støttemodtagerne.

Det udstyr, som er blevet leveret i tidligere år i henhold til kontrakter om overvågning af luftkvalitet, er i brug. De to kontrakter om teknisk bistand til denne sektor er udløbet. Udstyret bidrager til overholdelsen af det nye udkast til "miljølovgivning". Bæredygtigheden afhænger af bemanningen og vedligeholdelsen af udstyret på langt sigt.

Udarbejdelsen af udkast til "lovgivning" med henblik på tilpasning til fællesskabsretten gennem godkendelsesprocessen er imidlertid gået langsommere end håbet. Reformen af "loven" om telekommunikation blev endeligt vedtaget i slutningen af 2011, men "loven" på miljøområdet er blevet forsinket.

4.2.6. *Andre projekter*

Aftalen med Verdensbanken om oprettelse af en fond på 1 mio. EUR med henblik på gennemførelse af undersøgelser inden for rammerne af et økonomisk analyseprogram for vækst og bæredygtig udvikling blev fornyet i 2011, og en statusrapport blev afleveret i december.

4.3. **Finansiell gennemførelse (kontrakter og udbetalinger)**

4.3.1. *Kontraktindgåelse*

Forpligtelserne i 2011 var på 7,45 mio. EUR (66 % af prognosen fra januar på 11,2 mio. EUR). Forpligtelserne vedrørende bistand til skoler og en tilskudsaftale med UNDP vedrørende kulturarven blev udsat til 2012.

4.3.2. *Udbetalinger*

Betalingerne i 2011 var på i alt 49,98 mio. EUR (67 % af prognosen fra januar). I løbet af året blev dette mål imidlertid revideret og sænket med 24,5 mio. EUR. Dette skyldes afslutningen af to anlægsprojekter, forsinkelse af omfattende projekter inden for vand og telekommunikation og forsinket færdiggørelse af tilskudsprojekter, navnlig vedrørende modernisering af landsbyer. 100 % af beløbet i den reviderede prognose blev udbetalt.

I alt 179 mio. EUR (69 % af den samlede projektsum siden programmets start i 2006) var udbetalt ved udgangen af 2011. Antallet af åbne kontrakter ved udgangen af 2011 var 533.

4.4. **Overvågning**

Den toårige gennemførelseskontrolordning (IRM) tjener som forum for detaljerede drøftelser med støttemodtagerne om programmet. EU-medarbejdere foretager løbende overvågning gennem besøg i marken, møder på projekter og møder i projektstyringsudvalgene. TAIEX-aktiviteterne overvåges gennem mere end 20 projektstyringsgrupper, der hver især mødtes to gange i 2011, plus halvårslige måder i overvågningsmekanismen. TAIEX-logistikken overvåges via online overvågningssystemet for TAIEX. Inden for de fleste indsatsområder giver manglende erfaring eller kapacitet hos støttemodtagerne anledning til problemer eller forsinkelser. Støttemodtagerne oplevede f.eks. problemer med EU-procedurer, navnlig i forbindelse med indkøb for støttemidler. Dette problem er blevet taget op gennem projektforvaltningsenheder, der er oprettet for at bistå støttemodtagerne med forvaltningen af støtten. I forbindelse med infrastruktur- eller leveranceprojekter kæmper den centrale eller lokale tyrkisk-cypriotiske forvaltning, der bliver ansvarlig for drift og vedligeholdelse, for at sikre tilstrækkelige ressourcer og etablere hensigtsmæssige strukturer i en række tilfælde. Der ydes hensigtsmæssig teknisk bistand til støttemodtagerne i overdragelsesperioden.

4.5. **Revision og kontrol**

Den Europæiske Revisionsret foretog en resultatrevision i 2011. Beretningen offentliggøres i 2012.

ELARG's rapport om de interne revisionsfunktioner fra 2008 blev suppleret med en opfølgning i 2011, hvor man konkluderede, at alle anbefalinger nu er blevet gennemført, selv om man har identificeret visse retlige risici ved overdragelsen af anlægsarbejder og leverancer.

Den operationelle revisionsenhed i Generaldirektoratet for Udvidelse foretog en ex post-kontrol mod slutningen af 2010 for at kontrollere lovligheden og den formelle rigtighed af en gruppe på 23 transaktioner. I den endelige rapport fra maj 2011 fremsatte man en række bemærkninger om procedurerne, som man nu er i færd med at overveje.

Der blev udført ekstern revision af 12 udvalgte støtteaftaler, og den endelige rapport vil blive afleveret i første halvdel af 2012.

4.6. Evaluering

Man indledte en revision af vandsektoren i 2011, og denne vil bidrage til den fremtidige programmering. Verdensbanken var ligeledes i færd med en undersøgelse af de økonomiske aspekter af den tyrkisk-cypriotiske økonomi i 2011. Der påregnes en større evalueringsindsats i 2012, hvor størstedelen af 2006-programmet afsluttes.

4.7. Information, offentlig omtale og synlighed

Synligheden blev sikret gennem *Infopoint* (se mål 4). Desuden har tekniske bistandshold fra de forskellige projekter fået til opgave at forbedre synligheden. Støttemodtagerne afholdt også en række begivenheder for at markere afslutningen på projekterne. Kommissionens repræsentation på Cypern offentliggjorde seks pressemeddelelser om støtteprogrammet for det tyrkisk-cypriotiske samfund.

4.8. Drøftelser med Republikken Cyperns regering

Der blev afholdt regelmæssige møder med repræsentanter for Republikken Cyperns regering, især i forbindelse med de besøg, som højtstående embedsmænd fra Kommissionen aflagde på øen. Kommissionen mødes også regelmæssigt med den faste repræsentation i Bruxelles. Kommissionen er fortsat afhængig af samarbejdet med Republikken Cyperns regering med henblik på kontrol af ejendomsrettigheder.

5. KONKLUSIONER

Programmet støder fortsat på udfordringer ved gennemførelsen, fordi der savnes en anerkendt støttemodtager eller et program for direkte institutionel omstrukturering. Det er fortsat vanskeligt at gøre fremskridt i retning af at opfylde forordningens mål om at lette Cyperns genforening ved at tilskynde til den økonomiske udvikling af det tyrkisk-cypriotiske samfund i lyset af driftsmiljøet og den fremherskende sui generis politiske og økonomiske situation i den nordlige del af Cypern. Processen med forberedelse af den fremtidige vedtagelse og gennemførelse af fællesskabsretten går langsomt, og det tyrkisk-cypriotiske samfund vil sandsynligvis få brug for betydelig støtte for at kunne opfylde kravene i fællesskabsretten på mange områder efter en løsning og genforeningen.

I løbet af rapporteringsperioden var aktiviteterne fokuseret om færdiggørelsen af 2006-programmet. En række omfattende infrastrukturprojekter og projekter for levering af udstyr nærmede sig deres afslutning. Morphou-spildevandsbehandlingsanlægget begyndte at modtage spildevand, og pilotprojektet med solkraftværket, som blev færdiggjort og overdraget i juli, fungerer på fuld kapacitet. Man har bestræbt sig på at forberede støttemodtageren på overdragelsen og den fremtidige drift, men manglende ressourcer og erfaring betyder, at der er behov for et betydeligt yderligere engagement og input fra de tyrkisk-cypriotiske myndigheder for at sikre investeringernes bæredygtighed. Ineffektive strukturer og en uklar ansvarsfordeling er i mange tilfælde de underliggende årsager. Dette skal løses i 2012.

De mange støtteordninger, der er iværksat siden 2009, er blevet vel modtaget, men har været krævende med hensyn til menneskelige ressourcer, til dels på grund af manglende erfaring hos modtagerne af projektet og den finansielle forvaltning.

Eftersom størstedelen af 2006-programmet er færdiggjort, er der behov for en samlet evaluering af støtteprogrammet samt sektorspecifikke konsekvensanalyser, og disse vil blive gennemført i 2012.

De menneskelige ressourcer til programgruppen er fortsat en udfordring, dels på grund af den støtteintensive programsammensætning, men også på grund af den generelle indskrænkning af menneskelige ressourcer i alle Kommissionens tjenestegrene.

Programmet vil have gavn af mere mellem- og langsigtet planlægning, og i den forbindelse er der behov for mere stabile ordninger til finansiering af drifts- og personaleudgifterne.